

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1.70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
або 36 франків	
на пів року	8 рублів
або 18 франків	

Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год пополудня

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Балканська гроза.

(X) Наближенє весни викликає щорічно непокоїчі вісти про почини ворохобні на Балкані і про споводовані тими вістями воєнні приготування інтересованих держав. Особливо Македонія є сим неспокоїним вулканом, який безнастанно тревожить південний схід Європи, а ся тревога нової ворохобні проявляє ся майже правильно з першою половиною марця кожного року. Сего року споглядають всі в ту сторону тим неспокоїнішим, позаяк не відомо напевно, які умови в тій справі станули недавно поміж гр. Лямсдорфом і гр. Голуховским у Відні. Загально думають, що сей новий дводержавний союз не вдовольнить ся тим, щоби Туреччина переводила вимагані від неї реформи в Македонії під доглядом нового великого везира. Можна вельми сумнівати ся, чи македонським змаганям вистарчить виконанє таких справ, як виплата залеглої плати македонській жандармерії, поліпшенє плат тамошних судовиків, влученє християнських жовнярів в ряди жандармерії, підготування до будови залізниць і доріг, закладини народних шкіл і господарско-рільничих курсів як і управильненє адміністрації провінціоальної і повітової. На се потреба довшого часу, щоби такі реформи вжили ся, проявили добродійний вплив і припали до вдоволи населеню.

Щоби які небудь реформи можна перевести та щоби они могли вжити ся, треба передовсім публичного ладу і безпечности, а тимчасом з давен давна появляють ся там оружні ватаги, які Туреччина згноблює воєнною силою на те тільки, щоби они яко реакція проти турецької влади наново віджили. На основі довголітнього досвідю виробив ся отже в політичних кругах загальний погляд такий, що в Македонії не можна довести до якогось певного ладу і супокою частинними, вже розпочатими реформами, але треба забрати ся до рішучої зміни управи, як се стало ся перед кількома роками на Креті. Думають отже в політичних кругах, що в Македонії треба би завести якусь автономічну управу. Не розходило-б ся о се, щоби се була політична автономія, яка би мала довести до повної независимости від Туреччини і тим самим спричинити зміну політичних границь на Балкані, лише самостійна адміністраційна управа, після взірця адміністрації, заведеної 1861. р. на Ливані. Там спочиває адміністрація в руках християнського губернатора, іменованого Портою і зависимого від неї. Сей губернатор має дбати про удержанє ладу і супокою в Ливанській області, він іменує адміністраційних урядників і судив і предсїдає на скликуваній ним раді «меджеліс», в якій кожний повіт має вибраного громадами заступника «векіля». Губернатор відбирає податки і данини, а по оплаті всіх видатків на потреби поодиноких повітів, відсилає останок до державної каси в Царгороді. Поліція зложена з добровольців всіх

в повітах заступлених народностей і релігій. Нею так орудують, що на случай інтервенції висилають лише відділи споріднені з населенєм народністю і релігією. Окрім такої автономії домагають ся для Македонії з радикального боку самостійної управи під доглядом європейської контрольної комісії або навіть під проводом покликаного державами генерал-губернатора, як се було або є в Східній Румелії і Креті.

Яке становище супроти таких поглядів і домагань заняли Австрія і Росія, яка станула між ними в тій справі умова, се поки-що не відомо. Одначе загально думають, що Туреччина буде всіми силами опирати ся автономії в Македонії навіть на лад Ливану і задля того починає зброїти ся, щоби бути готовою на всякий можливий случай. Є се також прилюдною тайною, що змаганя Туреччини проти Австрії і Росії піддержує Німеччина. Таке поступованє Туреччини поясняє нам недавна погроза Болгарії. Бо колиб розходило ся в тім громадженю турецьких військ лише о усмиренє ворохобних македонських ватаг, то се ще не викликало-б було погрози Болгарії, що она на случай дальшого громадженя турецьких військ також приступить до частинної мобілізації. Але навіть поминувши заколот, який міг би на Балкані зробити ся наслідком такого становища Болгарії до Туреччини, ходять в політичних кругах поговори, що Австрія в згаданій вже умові з Росією дістала порученє, перевести волю держав що-до заведеня ладу і спокою.

Недавно вправді заперечувано з урядового боку всякі вісти про мобілізацію австрійського війська, одначе сї вісти таки не вмовкають, а находять щораз нову поживу. Запевненя з австрійського боку, що переведенє з початком січня сего року так званої шкільної ескадри не має метою якої небудь демонстрації перед Солунем або на Босфорі, не находять віри ані за границею ані в монархії. Покликанє резервістів і запасових резервістів на весняні вправи, вважають також позначками підготувань воєнних, а навіть говорять, що загребський і градецький корпуси дістали приказ до поготовного вимаршу до Новобазарського санджаку.

Як небудь з урядових кругів знов заперечують всім тим вістям і все, що зроблено в тім напрямі, уважають звичайними військовими розпорядками, всеж таки признають з того боку, що з огляду на положенє на Балкані треба мати на поготові оружє в руках. Все те вказує, що можна сподівати ся з весною поважних подій на південнім сході Європи і що Австрія не буде лише спокійним сьвідком сих подій.

З канадійської України. *)

Ми два місяці сиділи мовби в карантані в Едмонтоні, — бо аж 20. грудня прийшли наші

*) Є се дальший хід дописей о. Плятоніда Філяса, заміщених нами торік, про канадійскі відносини та працю і успіхи василіяньської місії.

річчї залізницею з Нового Йорку. Однак отець Савонт і Антоній виїхали були тиждень перед тим на кольонії Обляти позичили їм кожухів, коців, білизни, чаші, кадьильницї, вина до Служби Божої, всего, що могли — а служебник і требник удало ся для них якось зладити з того одного примірника, який ми мали у себе. Фелон один мали СС. Служебницї і его взяв о. Савонт, а для о. Антонія приладили вже тут з матерії, яку дали ОО. Обляти. Я лишив ся без нічого. Радість наша, коли надійшли наші річчї, була велика — бо сидіти так довго в Едмонтоні, нічого майже не працюючи — се рівналось тяжким мукам.

Ми за той час стягнули около себе всю Русь едмонтонську. Рішилисьмо будувати руску каплицю і зїбрали на сю ціль около 80 долларів. Кожний робітник, працюючий в Едмонтоні, обов'язав ся на ту ціль давати щомісяця 50 ц., кожда дївчина в службі по 25 ц. Коли би така колекта йшла правильно, то до року або двох мали би ми свою церков. Ми рішили закупити і площу під церкву, доки ще місця зглядно дешеві, щоби пізнійше не переплачувати. Льот землі (се малій шмат більше-менше 11 кроків в шир а до 30 здовж) коштує вже тепер на головній улиці тисячі долларів, на другій-третьій від головної по 300 долларів, а на дальших по 100. Під церкву треба би що найменше з 5 льотів. Наші люди зачали шукати за догідною площею і тут сейчас виродились партії — щось зо 3 — кожда бїй на забїй хотїла поставити на своїм.

Відомість, що Русьни хотять будувати свою церков, повитав єпископ і ОО. Обляти дуже радо. Особливо настоятель тутешної місії ОО. Облятів закрив нас до тої праці: «Хоч на тепер Русинів тут небогато, говорив він, але ви повинні думати на 10 літ і на 20 наперед — Едмонтон буде столицею Альберта. В столиці незадовго буде Русинів много, много, церква вам конечно буде потрібна і то красна, велика. Ми вам поможемо».

Признаюсь, що я бояв ся — чи не возьмуть нам Обляти в зло, що ми хочемо від їх церкви йти на свій ґрунт. Показалось, що моя боязнь була безпідставна. Настоятель зарядив ще й нараду зі своїми отцями і єпископом, на котру і мене запросили, щоби розібрати справу основнійше. «Я раджу, говорив єпископ, закупити під церков більше землі, аби не лиш церкву, але пізнійше і школу, а може і шпиталь можна було поставити». Алеж я, ані Русьни на се грошей не маємо — боронив ся я. «Ви лиш найдіть відповідну площу — говорив дальше єпископ — ми вам поможемо єї закупити, а пізнійше ви нам сплатите».

Другого такої дня єпископ і настоятель місії зі мною поїхали по місті і по офісах (бюрах), в котрих землю продають, шукати за місцем догідним. Найшлисьмо 38 льотів в купі з двома домками і шопою о 20 минут дороги від головних улиц за ціну 2.300 долларів. Цілу сю площу враз з домками закупили ми тогож дня. Єпископ найшов легкий спосіб сплати так значної квоти. Половину площі фронтову з домками і шопою відступив нам на власність під будову церкви, 19 же льотів других, котрі всі суть будівляними парцелями, заховав яко власність свою, щоби в слїдуючих літах, коли ґрунт в місті ще подорожїє, можна було корисно продати і тим способом вложеній капітал

відобрати. Таким чином без кошту і труду стали ми властителями 19 ґотів в місті Едмонтоні — маючи на них подостатком місця не лиш на церкву, але і на школу і шпиталь. Я осьмілюсь ся спитати єпископа, що ним поведує, що нам стілько оказує зичливости. «Бо я бою ся — відповів отверто — щоби ви з моєї дієцезії не відійшли так як о. Дмитрів, Тимкевич і інші — тоді, я знаю, що всі Русини попадуть в сїти російської шизми і будуть страчені для Церкви».

О. Созонт посїтив за той час дві колонії Русинів, на Рабедгилію і на Ранґлеку. На першій з них найшов 70 родин руских і 14 польских — на другій 40 руских і до 20 польских. На Рабедгилію Русини вже мають готову досить гарну церковцю — але шизма російська і тут запустила свою агітацію і около 14 родин руских вишло в єї навутинні сїти. Два рази приїздив там навіть російський єпископ з Сан Франціско і дав гроші на будову каплиці. Капліці однак не побудовано. З приїздом о. Созонта дві родини сейчас повернули до віри католицької — прочі, думаю — вразумлять ся з часом. О. Созонт замешкав у фермера Воркуна з Ярославщини. Се чоловік розумний і досить очитаний. Єму і другому, Мадави, треба завдячити, що ціла колонія не перейшла під російське армота в пропасть шизми.

На Ранґлеку Русини осїли що їно минулого року. Святичеником втїшили ся дуже. — «Ми вже готовили ся — казали они — враз з Поляками ставити каплицю (розуміє ся латинську), бо нам говорили, що ми во віки свого святичника не дістанемо — тепер зараз приступимо до будови церкви». Посеред колонії стояла не забрана ще земля, фарма (160 акрів), котру люди резервовали умисно під церкву зглядно костел. Завдячити проте треба принадкови, що о. Созонт прибув там перед лат. святичеником, бо була би земля забрана і під костел призначена. З приходом о. Созонта люди рішили фарму сейчас взяти і на церкву зареєструвати в урядї. І справді по тижневи, коли о. Созонт вертав до Едмонта, прибули з ним люди ранґлейські, о. Созонт впросив настоятеля тутешної місії, щоби з ним пішов до офісу і фарму взято і заплачено (10 доларів) і зареєстровано на імя о. Созонта. В слід за тим люди приступили до звозження дерева на будову церкви і мешканя для святичника. Обі колонії: Ребедгиль і Ранґлек буде від тепер обслуговувати о. Созонт, перебуваючи місяць в одній, місяць в другій.

В тим самим часі о. Антоній обняв працю місіїну на Біверкріку. Мені полишив ся Біверлейк.

Для доброго зорієнтованя подаю отут мапку північної часті Альберти з зазначенем і поясненем, де ваші Русини поселились та як своє житє тут зладили.

(Дальше буде.)

З державної ради.

Між інтерпеляціями є пос. Да шиньско-го з жаданем, щоби правительство постарало ся в Союзних Державах півн. Америки о те, щоби звідтам можна пересилати гроші прямо, без міння на корони, бо се багато коштує наших емігрантів; також жадає в иншій інтепеляції покараня учительки у Львові Беті Шульбавм. Пос. Мерунович інтерпелює в справі удержавлення північної залізницї.

Дальша дискусія над військовим законом.

Пос. Шрафль жалує ся на варварські карі і виходячі з того самоубійства в війську та заявляє, що без запоруки поправи тих відносин не буде голосувати за предложенем. Пос. Гец (нім. поступ.) поручає до принятя внесеня комісії, пос. Кончі (Італієць) жалує ся на чимраз більші жаданя військового заряду, який мимо сего не узглядняє справедливих жадань населеня. Вчисляє ряд жадань і заявляє, що єго сторонництво буде голосувати проти предложеня. Пос. Шрайнер заявляє ся за предложенем, пос. Удржалъ (Молодочех) против предложеня, мимо сего, що не є противний військовости. Але військовий заряд повинен постарати ся о рівноправність у війську та строго перестерігати законів, а тим способом ліпше скріплять армію, як підвишенем континґенту.

Пос. кс. Пастор підносить, що аж тоді Поляки голосували би против предложеня, коли би ціла Европа розброювала ся; тепер старане за армію є державною konieczністю. Бесідник застерігає ся, щоби запасову резерву не покликано більше до чинної служби і признає, що деякі жаданя населеня трактує тепер військовий заряд згляднійше. Жадає зміни системи кар і реформи військових такє, яких часть повинна іти на запомоги для родин, яких кормителі відбувають військові вправи. Вкінци вставляє ся, щоби старі мундурі даровувано воякам, вертаючим з війська домів.

Пос. др. Люегер заявив, що після вдоволючих заяв міністра краввої оборони зглядом жадань, які поставило християнсько-соціалне сторонництво, оно буде голосувати за предложенем. Серед безнастанних переривань соціалістів бесідник полемізує з ними, а відтак ставить резолюцію, взиваючу правительство, щоби з огляду на події по другій стороні Литави не допустило до зірваня єдности армії і спротивило ся зміні військових прапорів та емблемів.

Пос. Гломбінський говорив про військові достави та доказував, що Галичина, яка доставляє 30 проц. цілого континґенту не є пасивним краєм під військовим зглядом. Надто на випадок війни она найбільше потерпить, а вже тепер фортечні рейони і демоляційні реверси не лише ограничають приватну власність, але прямо стають безплатним вивлаченем. Се повинен військовий заряд винагородити хоть в части

децентралізацією військових достав і розданем їх на довший час, щоби могли потворити ся постійні корпорації для тих достав. Розданє і відбиранє сих достав повинно переводити ся локальними властями і при співудїлі кругів місцевого населеня. — Опісля промовляли єще пп. Шайхер і Черніг та на тим перервано дискусію

Конець засіданя.

Президент міністрів др. Кербер відповідав на інтерпеляції п. Еленбогена і пос. Шалька в справі заяви угорского премієра Селя щодо конверсії ренти. Др. Кербер покликав ся на дотичні основні поясненя міністра скарбу.

Провідник залізничної комісії гр. Шваєль відповів на інтерпеляцію пос. Меруновича, що справа удержавлення північної залізницї є предметом реферату субкомітету і приїде під наради комісії до 26. с. м.

Конець засіданя о 5. год. 15 мін. вечером; нині слїдує.

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Партенія; рим.-кат. Евстахія. — В суботу: руско-кат. Теодора (Задущна); рим.-кат. Елзонори.

— Гакатизм на всіх полях. З нагоди приїзду руского театру до Львова проявив ся польський гакатизм навіть на поли штуки. Той самий Dziennik polski, який шумно рекламував всякі продукуючі ся голосом, ногами, руками, зубами і т. д. заграничні «знаменитости» в Colosseum Торна, коли там захав руский театр, уважав відповідним і достойним своєї гакатистичної чести, остеречи польську публіку, щоби не ходила до руского театру, аби борони Боже єго повождєне не надало рускої ціхи «тей столиці польскей». Ліпша прецінь жидівско-німецка політура... В виду сего, що руска публіка правильно і знатно відвідує обі святині штуки, так театр, як і фільгармонія, п'януємо з обуренем сей виступ Dziennik-a polsk-ого, який певно осудить також здорова опінія львівської публіки. А для львівских Русинів нехай се стане категоричним упійненем, підирати всіма силами свій театр тимбільше, що в єго теперішнім репертуарі находит ся нові, визначні твори української драматичної творчости.

— З товариств. Загалні збори тов-а «Народний Дім» в Перемишлі відбудуть ся в суботу дня 7. марца с. р. о 7. год. вечер в комнатах «Рускої Весїди» з отсим порядком дневним: 1) Звіт рахушковий і білянс за рік діловий 1902. 2) Звіт комісії ревізійної і внесенє на удїленє абсолюторії Раді надзираючій і зарядови. 3) Затверждєне внесеня що-до розділу зиску. 4) Вибір двох членів і одного заступника Ради надзираючої. 5) Затверждєне вибору трех членів і трех заступників заряду. 6) Вибір трех членів комісії ревізійної.

Звичайні загалні збори Краввого Товариства кредитового урядників і святичеників, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукєю у Львові відбудуть ся в четвер дня 5. н. ст марца 1903 о 5. год. вечером в льокало Товариства (Львів Ривок ч. 10 I. пов.) з отсим порядком дневним: 1) відчитанє і принятє прото-

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

СОН.

Коли я дуже тужив за тобою і всіми силами душі бажав побачити тебе, тоді — одної ночі приснилась ся мені.

Стоялась у городі між цвітами, сама цвितуча, як цвіт.

І дивилась ся перед себе далеко, там, де синій смерк сїдав на сїру землю, де зелені ліси розпливали ся в тузі засипляючих ланів, де надходила ніч.

А за тобою горіло вечірне сонце, червоне і блискуче, як золото і кров. Послїдне єго промінє падало на твою головку і цілувало єї послїдними цілунками заздности і любви. Палило ся, горіло і ниділо само у собі, як всьо, як всьо в житю.

Тоді починав ся жаль...

Жалували дерева і на знак сво-

го смутку стрясали зівалі листки. Жалували цвіти і роса, як розсипані перли котили ся у свїт.

А я гадав, що то є твій плач! Гадав, що якийсь голос кличе на мене: іди! іди! — що якась сила, як вітер човном гонить мною до тебе, іди! іди! Замикай очи, не зважай на нічо, лиш йди, бо нема нічого на свїті, лиш вона і всьо єсть в нїй — іди!...

Ах! не дивїть ся на мене сині незабудок очи! Не давїть ся на мене і не просїть пощади. Смерть вас чекає, як не нині, то завтра, вам все одно! Хилїть ся до землі, гнїть ся під мою ногою, я йду. Йду, по головах ваших цвितучих, по очах ваших з блакиту, до неї йду!..

Га! рожі, зрадливї огородів царіці! Чую вашу бесїду віроломну, ваші слова: не пустім, не пустім єго!

Сплїтаймо ся колючими руками в один непроходимий плїт! Дерім єго одежу, рвїм єго тіло, впиваймо ся у груди! Биймо єго батогами віток прямо в лице, квітками в очи

валім, най тече кров, червона як наш цвіт!...

Дарма, мої зневажені царіці. Що рани, що болі, що кров? Я до неї йду!..

І гнуть ся корчі, паде колюча огорожа, летять обірвані листки.

Крізь батоги колючих віток іду і кровію значу мій слїд, не чуючи болю, бо до неї йду, бо нема на свїті лиш она і всьо єсть в нїй!..

Вже виджу ті очи, задивлені там, де небо зливає ся з землею, вже обдає мене той жар, що бє від неї невстримний жар любви, вже чую тую міць, що вяже нас з собою крізь філі рік і крізь ветрі гір... она моя!

Розстувїть ся білі лелеї, горді, непорочні царівні, пустїть мене!..

Та лелеї, як морський вал на мене йдуть. Ідуть всею силою своєї непорочної краси, ідуть, щоб розбити ся об мою волю, як філі об беріг. Кидають ся, мечуть і вертають, сплямлені моею кровю.

— Кров, кров! — кричать смертельно білими устами і дроз зне-

ваги вигибає погано їх струнку, гармонійну стать.

— Не пустім! Не пустім!

І море білого цвіту шалїє бурею розпуки. Летять білі платки, як мечі телешуть високі і прямі билни, ломлять ся і падають під моїми ногами. Я йду! До неї йду, бо нема на свїті нічого, лиш она і всьо єсть в нїй!..

В тим відчиняють ся білі чашки, непорочних цвітів уста і дихають на мене пахощами своїми. Як струї ллють ся ті пахощі чудові, бурлять як філі, бушують як море. Чим раз висше, все дальше, все ширше, заливають мене, вже залляли, вже тону. — — — — —

Коли я дуже тужив за тобою і всіми силами душі бажав побачити тебе — одної білої ночі приснилась ся мені.

колу з попередніх загальних зборів. 2) Справозданє Дирекції за рік адмін. 1902. 3) Справозданє комісії контрольної. 4) Внесеня ради надз. що-до розділу чистого зиску. 5) Вибір 6 членів ради надзираючої в місце вильосованих: сов. Ат. Заячківського, о. Ал. Темницького, Ів Тивоновича, о. Йосифа Фоліса, проф. Ром. Цеглиньського, адв. д-ра Мик. Шухевича (§ 32 ст.). 6) Вибір 3 членів Комісії ревізійної і 1 заступника (§ 38 стат.). 7) Затвердженє вибраного Радою одного члена Дирекції (§ 25 ст.). Наколи би в означенім часі не зібрало ся потрібне до комплету число членів, відбудуть ся того самого дня, в тім самім льокалі і з тим самим порядком дневним о 6 год. дині вечером другі загальні збори, котрих рішення будуть правосильні без огляду на число присутних членів (§ 36 статута). За Раду надзираючу: сьвящ. *Ярослав Ільницький*, президент; *Ілько Яремисевич*, секретар.

— **3 Товариства „Просьвіта“.** Головний Виділ Товариства відбув в січні с. р. 3 засідання, на котрих порішено: 1) Приняти до відомости звіт з загальних зборів філії в Бібрці. 2) Вислати філії в Бережанах на єї просьбу дарові книжочки в числі для трех читальнь. 3) Уділити всяких інформацій і прихильну заяву Вп. Анд. Шмигельському на основанє філії в Збаражі. 4) Приняти до відомости звіт з загальних зборів читальнь „Просьвіти“: 1) в Підгородю пов. Станиславів, 2) в Чернілоні пов. Тернопіль, 3) в Гаїх розтодках пов. Броди, 4) в Лубянках виспях пов. Збараж, 5) в Винятинцях пов. Заліщики, 6) в Бунові пов. Яворів, 7) в Гоголеві пов. Сокаль, 8) Перевізці пов. Калуш, і 9) в Саранчуках пов. Бережани. 5) Приняти до відомости річний звіт читальні „Просьвіти“ 1) в Самборі з признанєм для Виділу сеї читальні і 2) в Псарах пов. Рогатин. 6) Приняти до відомости, що отвирають ся читальні „Просьвіти“: 1) в Слобідці пов. Заліщики, 2) в Адріанові пов. Рудки, 3) в Джуруві пов. Городенка, 4) в Тростянці пов. Снятин. 5) в Жизномири пов. Бучач, 6) в Залізнях нових пов. Броди, 7) в Чорткові, 8) в Яцківцях пов. Товмач, 9) в Климківцях пов. Збараж, 10) в Довгім пов. Дрогобич, 11) в Глещаві пов. Тереховля, 12) в Лятачи пов. Заліщики і 13) в Каміннім пов. Надвірна. 7) Уділити правної поради читальням „Просьвіти“ в Острині пов. Товмач, і в Гербутові пов. Рогатин, в справі введеня горячих напитків в замкнених начинях до крамниць. 8) На представленє проф. Романа Заклинського знизжити ціну книжочки „Звірята шкідні і пожиточні“ на 40 сот. 9) Приняти з подякою до відомости, що Вп. Мик. Лятошинський відсекретар Виділу кр. дарував 34 брошур і 33 опр. примірників своєї книжки під заголовком „Закопи і розпорядженя дорогові“ для роздачі читальням, а Вч. о. Стефанович зі Львова Пропамятне письмо предложенє Єго Сьвятости Папі Льву XIII. в рускїм і латинськїм язичі для бібліотеки. 10) Роздати стипендії: ім. Шевченка в квоті 200 К річно п. Модестови Сосенкови ученикови академії штук в Парижі; ім. Франца Фронца в квоті 180 К річно Семенови Іванушкови учен. III. кл. рускої гімн. в Перемишлі; ім. Теодора Качала в квоті 240 К річно п. Миколі Бабиному студ. філософії у Львові.

— **Власними силами.** Читальня „Просьвіти“ в Звинячі устроїла дня 15. с. м. аматорске представленє „Наталки Полтавки“ Ів. Котляревського. Аматори, з яких лише деякі бачили театр, заслугують на тим більше признанє, що дали собі раду з представленєм без помочи місцевої інтелігенції, яка на жаль не почувала ся до обовязку помочи селянам в їх заходах. Представленє відбуло ся в тісній читальні, бо просьбу о відступленє школи на представленє шкільні власти десь запропастили. „Наталку Полтавку“ відіграють члени читальні ще дня 21. і 22. с. м., бо на першім представленю не могли помістити ся всі селяни, що хотіли бачити „театр“. Дохід з представлень призначений на будову дому читальні.

— **3 Жовкви.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Жовкві з сільських громад відбуде ся дня 27. цвітня с. р.

— **Друкарню о. Джулиньского** в Перемишлі набув тамошний лат. єпископ Пельчар за 30.000 корон.

— **Проч з піяньством!** Селяни з Лагодова, перемишлянського пов., почали бойкотувати всі корчми в своїм селі, яких на нещастє було аж три.

— **Вїт дефравдантом.** Перед трибуналом присяжних судіїв у Львові відбувала ся вчєра розправа проти Дмитра Федуня, вїта з Боратина, сокальського повіта, обжалованого о дефравдацію 1.400 К з громадської каси. Дефравдація почала ся в 1895. році, с. є від часу, коли Федунь був каспером фонду позичкового в Боратині.

Громада позичила була перед кількадесят лїтами 40.000 К на запомоги для бідних селян. Сю позичку, зятягнену в якимсь банку, перенесено в 1894. р. до Банку кравного і сплачувано річними ратами. На рати складало ся 165 селян. Рати стягав Дмитро Федунь і вписував до книг, а опісля мав їх разом платити в кр. Банку. До помочи придано Федуневі селянина Павла Воєна, але Федунь не допустив єго до урядованя. Коли громада дізнала ся про те, зібрала ся на нараду і вїзвала Федуня до зложеня рахунків, але він не послухав і дальше справував уряд касієра. Небавом Федунь зїстав вїттом, то вже зовсім не зважав на жаданя селян. Тимчасом по селі говорили люди, що вїт краде гроші. Сї вїсти дійшли до повітової ради, котра вислала в маю 1899. люстратора до Боратина. В касі не доставало 322 К 31 сот. В осєни того року люстратор найшов знов брак 200 К в касі. В виду сєго повітова рада перевела точну люстрацію фондів громади Боратина і викрила обманьства. Федунь предложив підроблену посвідку з почтового уряду, що вислав до кравного уряду 1.400 К. Обманьство викрило ся, Федуня увязнено і тепер станув він перед судом. Обжалованого боронив адв. др. Маєр, а пошкодовану громаду заступав адв. др. Кость Левицький. Обжалований Федунь має 64 лїт, а звиняє ся перед судом, що мало розумів ся на письмі і не міг собі дати ради з касовою книгою. Однак при слїдстві показало ся, що Федунь є пияком і крім дефравдованих грошей пропугав ще позичку 4.000 К, яку зятягнув на свою реальність.

— **Іменованє.** Краввий віділ іменував Франца Йосифа Тузяка, укінченого слухача політехніки з II іспитом державним, інженером-адюнктом в технічно дороговім відділі.

— **Огонь в Залізниках** знищив дня 5. с. м. 30 домів.

— **Жертва званя.** Старший лікар повітової др. Мечислав Мариновский помер в Ярославі на пятинстий тиф, якого набрав ся від недужого.

— **Рух поїздів** привернено на шляху Потутори-Острів-Березовиця. — Задля сніжних заметіль здержано дня 17. с. м. рух поїздів на шляху Біла чортківська-Заліщики.

— **Людске жите.** На земскій кулі умирає річно 33 мільони людий; се значить на один день 91.554, на одну годину 3.730, а на одну мінуту є 62 випадків смерти. Кождої хвилі отже умирає один чоловік. Пересічний вік чоловіка виносить 32 лїт. З поміж уроджених четверта часть умирає перед 7. роком жита, а друга четвертина перед 17. На 10.000 люда ледво один чоловік доживає 100 років. Подружені взагалі живуть довше, як люди вільного стану. На 10.000 подружених є таких людий, що доходять до 70. року жита, найбільше між духовниками і політиками, а найменше між лікарями. І так: духовників і політиків є на 10.000 таких 43, хліборобів 40, ремісників 35, війскових 32, адвокатів і інженерів 29, учителів 27, а лікарів лиш 24.

— **Сонет.**

Ви хочете пісню лиш таку почути,
Де ясна радість як сонце плыве,
Де кожде слово пахне і цвите,
Де гармонійні в такт зложились пути.

А боїте ся ви журби — отрути,
Що сумовитість на душу веде,
Що втіху розполошить і страшне
Жите покаже: „бути, чи не бути?“

Та годі любі! Забавляйтесь годі
Штукою, свїтлом і пісень красою!
Коли стискають ноги нам в колоді,

Коли кайдани вже зрослись з рукою —
Коли на нашім небі парно-хмарно,
Якже думати, щоб піснь склалась гарно?...
Марко Мурава.

— **Вїсти з перемискої єпархії.** Презенти одержали оо. Петро Янів на парохію Гнила і Дїоніз Венгринович на парохію Кречовичі. Канонічно інституован ся на парохію Конотопи о. Володимир Левицький з Нагорець, а до кан. інституції на Близянку вїзваний о. Модест Коцюба. Сотрудниками поставлені оо. Зиновий Ільницький в Волоці і Григорій Коваль в Старій Соли, а завідателем в Нагір'янах о. Іларій Паньківський. Намісництво продовжило на один рік платно з релігійного фонда для сотрудника в Зубкові.

Посмертні оповістки.

— **Євген Волянський**, міський секретар в Бузавові, упокоїв ся дня 18. с. м. у Львові в 47.

році жита. Похорони відбудуть ся дня 20. с. м. о 4. год. пополудни з анатомічного інституту на Личаківський цмїнтар. В. є. п.!

Наука, штука, література.

Сінфонїчний концерт „Льв. Фільгармонії“ з 17. лютого приніс нам під управою п. Челяньского опять деякі новости, іменно Ф. Вайнгартнера „сінфонїчну поему“ затитуловану „Левада праведних“, сінфонію 1. (с-moll) Гадого, Савєру „Бурю на пущі“ (ч. 4. з казки „Haidenzauber“) і Бізєта „єгипетскій танець“ уступ з опери „Діаміле“. Крім того повторєно Рїшарда Шравса „Смерть і преображенє“. Вайнгартен належить до школи модерністів подібно як Р. Штраус. В своїй „Леваді праведних“ хотїв нам автор представити роскоші блаженних покійників, після понять старинних Греків, що веліли своїм праведним в підземнім сьвітї продовжати жите посеред тїнистих гаїв в повній безжурности і свободі. Сей загробовий спокій змалював Вайнгартнер спокійно пливучою гармонією, богатою у всякі модуляції, а на сій заснові умістив мелодійні теми, які передає поодиноким інструментам. Мелодії стають місцями живїші, набирають ритм вальчика а навіть легкого мазура, вкінці уривають ся під впливом яких-то кліків чи ранного піня кура. Таким представляє собі Вайнгартнер загробове жита, а ми — розуміє ся — не маємо права, нищити єму сєй фантастичний образ. Одно лише дивне, що деякі німецькі сучасні музики, за ростбефами і пивом, стали нараз переносити себе так насильно в сфєри загробового жита і музикою захотіли малювати нам „преображеня“ і тогосьвітні „левади“. Чи се не вплив новочасної німецької філософії на музику? Чи може се поворот до „нірваннї“. На всякий случай се характеристична проява в роді малярської сецєсії.

Сінфонія пок. Гадого (род. 1817.), батька норвеької школи музиків, припала нам до смаку як мелодійностию своїх тем, так і тематичною розробіткою. І знов виявило ся, що мелодії і ритми Скандинавців стоять до наших славяньских, а іменно руских мелодій зовсім близько. В сінфонії Гадого чули ми і нашу тужливу думку і наші ритми коломийкові і козацкі. — Савєра буря на пущі хороше віддана, а Бізєта „єгипетскій танець“ належить до бісерів музичних під аглядом вишуканої інструментації і колориту.

H. V.

— **Репертуар Львівської Фільгармонії.** В суботу, дня 21. с. м. великий концерт фільгармонїчний при співучасті Марії Туряньскої і Станислава Оржельского, першого тенора „Народного Дївадла“ в Празі.

В неділю, дня 22. с. м. концерт популярний.

Телеграми.

Відєнь, 19. лютого. В добре поінформованих кругах говорять, що виконуючі зарядженя для комасаційних законів вже виготовлені і мають вїйти в жате з днем 1. цвітня с. р.

Відєнь, 19. лютого. Wiener Ztg. оголошує санкціонований цїсарем закон о конверсії державного довгу і оголошенє міністерства скарбу в справі переведєня сеї конверсії.

Будапєшт, 19. лютого. Нїні має відбути ся поєдинок на пістолети межі міністром Ферварим а пос. Ленгєльом.

Бєрлін, 19. лютого. Бюро Вольфа доносить, що німецьке правительство переглянуло проєкт реформ в Македонії, уложенїй Австріїю і Росіїю, і поручило своєму амбасадорови в Царгороді, поперти сї реформи у турецького правительства.

Відєнь, 19. лютого. N. fr. Presse замістила телеграму зі Львова, в якій заперечено вїст про уступленє намісника гр. Пінїньского.

Лїцитації

в Публичній Галї авкційній, Львів, пасаж Миколяша, будуть відбувати ся постійно два рази в тижни все о 4. год. пополудни, а іменно: в **понеділки** на образи, дорожочїности, меблі, дивани, фортепїани, повози і взагалі твори штуки; в **четверги** на гардеробу, господарскі урядженя, машини до шита та інші дешєві предмети до щодєного ужитку. Списи принятих річий на лїцитацію будуть виставлені найпізнійше 2 дни перед лїцитацією у вікнах Галї, а на жаданє за малою оплатою можуть бути прислани. **Вистава** отворєна щодєнь від 3. до 8 1/2 год. попол., а в сьвята від 9. до 12. год. в полудне.

Бюро отворєне для принятя річий і виплат від 9. до 12 1/2 год. в полудне.

КОРНИЛО УСТИЯНОВИЧ.

КАВКАЗ.

(Дальше).

Апостоли Ісуса розходять ся по землях. А так як свого до своїх найдужче тягне поділити ся з чимось добрим, то і зайшов Андрей поміж Евреїв на малому Кавказі, Симеон Канааніт між Кольхидян, Мааей в Сванетію, Бартоломій в Грузію, а Фаддієві ученики проповідали евангеліє на побережю Каспія аж до воріт Дагестана¹⁾.

В р. 70 по Хр. роздерла римська вовчиця Єрусалим, а р. 135 задушила повстанє Бар-Кохеби в Юдеї і розметала рештки жидів на всі вітри. Дехто з них попав і під Кавказ. Як з апостолами так і з сими прибішми увійшла під Кавказ і нова віра. Згодом явила ся там і світла «равноапостольна» Нуне (Ніна). Єї горяче, вдохновенне слово навертає царя Грузії Парубаза, і наука Ісуса Назорянина стає державною над Курою і над золотим Пазом. Підкавказкі землі підіймають ся. Вони правлять сами собою і не боять ся Рима — стару вовчицю звірі додали.

Вахтанг Гургослан (435—499) віднімає у Римлян Кольхиду, побиває Азегів і Па-

¹⁾ Те повідають перекази кавказких народів, записані в «Картліс цховреба» і в літописи Мойси з Хорени.

чангів (Яцигів і Печенігів), проганяє Перзів і сполучає всі підкавказкі землі в одну державу — від моря до моря. За него то і уложено грузійську азбуку: «Хцурі». Сьвяте писмо переводить ся на картвельський язык і грузійська мова починає розвивати ся.

Починає розвивати ся писане слово: в себе вчаровану таку дивну силу, що про людську жизнь і діла красше повідає і свідчить тривкійше чим стіни Китая, чим вежі Вавилону і піднебесні гроби Фараонів. А ховає оно в собі і передає «от рода в род» літами віками все, що людська душа збагла, людська мисль відкрила, що прочуло людське серце і руки зробили... хоть би все було забуте, землею накрите. — Треба тільки вміти викликати теє слово з постели блідої, на якій оно чорнієсь у рядках знаками...

Як водиця благодатна, що тихими потоками, широким Дунаєм ожизняє землю на далече, так зрошає так скріпляє писане слово племена, народи і живить їм душу й розум... в цвіт їх розвиває.

Як водиця цілющая — що про неї казка повідає — гоїть слово писане, усі рани на народах і виздоровляє й не дає їм — само мертве — в могилу лягати. Ба й закопаних, заритих і віками придушених оно воскрешає, оно громом завзиває до життя нового.

Так і «хцурі» та азбука, так писане слово в великих пригодах ставало і помагало кавказким народам.

По смерті великого Гургослана — ба ще й перед ним терило Закавказіє много від напастий Гуннів. Тії бо здобули кавказкі ворота і в V. і VI. віках нищили нападами Іверію.

Ще й доси — на пам'ятку тих гроз — вибігають, в декотрих селах Грузії, люди (в Великдень) із своїх хат і викрикують радісно — вимахуючи зазженими смолоскипами: „Hunni moviden, Hunni moviden!“ се є: Гунни пішли вже, Гунни пішли!

Минули ся Гунни... однак не минули ся Хазари. Они всадили ся (в р. 558) в Дагестан, прийняли між себе рідних собі і соплеменних Гуннам Овар таї нападли з свого збойничого гнізда майже рік в рік на жителів Кури.

Та хоби лиш тільки біди... ще від них. Були однак ще могутнійші напастники іверської держави.

Ще з р. 522. Юстинян I і II дерли ся о Кольхиду з іверськими царями та з перзидским Ковадом і з Хозроєм-Нушірваном... „а застав Юстинян I“ — застав — пише Прокіп з Цезареї — „Кольхиду і Абазію, вже тогди так винищених, що навіть з великого Діоскурія ледво що сліди находили ся. Коло его розвалив, велів Управда (Юстинян I) поставити Себастополіс; а сей так скоро підняв ся, що трохи що не зрівняв в самим Царградом.

(Дальше буде).

Глядаю

УЧИТЕЛЬКИ (або студента)

для двох дітей (з II і III кл. народної). Першеньство мають особи зі знанєм гри на фортеп'яні.

Зголошеня приймає: *о. І. Стефанчук* 31(3-5) в Павелчи, п. Станиславів.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВИТИ“** у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10).

1/2 кільогр. гусячого піря лише 60 кр.

Висилаю зовсім цове, сіре піре дерте рукою пів кільогр. лише 60 кр.; таке саме ліпшої якості лише 70 кр., в почтових начках пробних по 5-клг. за посліплатою.

I. Краса, торговля пірем, в Сміхові коло Праги (Чехи 690).

(I. Krasa, Bettfedernhandlung in Smichow bei Prag (Böhmen 690). Виміна дозволена. — Прошу о точну адресу.

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подія з натури) **О. Я. Кониського** можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові. Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

СВЕРПУХА

комедія з сільського життя в 3 актах — Ціна 60 сот. —

З життя схоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сю комедію дуже пригідною до вистави навіть для меньших аматорських кругів.

Набути можна в Старагородській книгарні у Львові.

Товариство взаїмних обезпечень

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДЖІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСЬВИТИ“

одинокє руске товариство асекураційне, заснованє в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіжє і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трех літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА

поліси приймають при позичках Банк краввий і каси опадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; длятого на жите треба обезпечати ся тільки через «Дністер».

ДНІСТРА

фонди виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР

уділяє агенції селянам особливо там, де єще не роблять дотеперішні агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення провізії або коштів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.